

RINGERIKE
KOMMUNE

Arkiv: FE-145
Journalpostnr.: 25/27187 - 1
Saksbehandler: Roger Mathiesen
Dato: 20.10.2025

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
79/25	Formannskapet	28.10.2025

Årsbudsjett 2026 og Handlingsplan 2026-2029 - Ringerike kommune

Vedtak:

- Formannskapet sender forslag til årsbudsjett 2026 inkludert prislister for kommunale tjenester og Handlingsplan (HP) 2026-2029 på høring. Høringsfristen settes til 13.11.2025.
- Kommunen har utfordringer med høy lånegjeld og finanskostnader. Kommunedirektøren anbefaler at det innføres et nytt finansielt måltall som også ivaretar et krav til egenkapital ved investeringer (gjelder ikke selvkostområdene). Måltallet settes til 35 prosent hvor mva-kompensasjon vil være en del av dette.
- Forslag til vedtakspunkter i kommunedirektørens forslag legges til grunn:
 1. Fremlagte forslag til HP 2026-2029 for Ringerike kommune godkjennes, med de føringer og premisser som fremgår av dokumentet.
 2. Driftsbudsjettet for 2026 vedtas i samsvar med kommunedirektørens forslag i skjema etter forskriftens §5-4 første ledd - bevilgningsoversikt drift, med de endringer som følger av kommunestyrets vedtak.
 3. Nettobevilgninger til tjenesteområdene vedtas i samsvar med kommunedirektørens forslag etter forskriftens §5-4 annet ledd, bevilgningsoversikt drift pr budsjettområde med de endringer som følger av kommunestyrets vedtak.
 4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele budsjetttrammene ned til den enkelte sektor i henhold til den administrative lederstruktur.
 5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele lønnsvekst og pensjonsjusteringer, når disse blir kjent, på de enkelte tjenesteområdene i henhold til sentral avsetning.
 6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjøre administrative budsjettjusteringer ved organisasjonsendringer på tvers av rammeområdene dersom disse ikke har resultatmessig konsekvens.
 7. Kommunedirektøren gis i medhold av Kommuneloven § 13-1, 7 ledd fullmakt til å inndra og omdisponere stillinger som et ledd i gjennomføring av vedtatte økonomiske rammer.
 8. Det avsettes netto 35,4 millioner kroner til disposisjonsfond i 2026.
 9. Investeringsbudsjettet for 2026 vedtas i samsvar med de tiltak og den finansiering som fremgår kapittel for investeringsbudsjettet, jf. skjema etter forskriftens §5-5 - Bevilgningsoversikter investering, med de endringer som følger av politisk vedtak.
 10. Ringerike kommune tar opp inntil 229 636 000 kroner i lån til finansiering av de investeringsprosjekter som det vedtatte budsjett forutsetter gjennomført i 2026, jf. kommunelovens § 14-15 første ledd og kirkelovens § 15 sjette ledd. Avdragstid vurderes på bakgrunn av kommunestyrets vedtak vedrørende avdrag på lån, dog slik at krav om minimumsavdrag oppfylles. Kommunedirektøren gis fullmakt til å velge

finansieringskilde og akseptere øvrige lånevilkår. Kommunedirektøren gis anledning til å refinansiere alle lån i låneporteføljen til Ringerike kommune som krever det i budsjettåret 2026, og står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån en finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.

11. Ringerike kommune tar opp lån til videre utlån i Husbanken (startlån) inntil 80 millioner kroner, jf. kommunelovens § 14-17. Kommunedirektøren gis fullmakt til å akseptere øvrige lånevilkår.
12. Skatt på inntekt og formue for 2026 fastsettes etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.
13. Det kreves inn eiendomsskatt. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal det skrives ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen.
 - a. Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer settes til 3,7 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for bolig- og fritidseiendommer settes til 2,4 promille med et bunnfradrag på 400 000 kroner.
 - b. Eiendomsskatten betales i tre terminer.
 - c. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benyttes kommunens eiendomsskattevedtekter.
 - d. Nye boliger fritas for eiendomsskatt i 2 år
14. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut i fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer.
15. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for 2026 vedtas i tråd med "Prisliste kommunale tjenester".
16. Nye gebyrer, avgifter og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1. januar 2026 dersom ikke annet er fastsatt.
17. Mål og resultatkrav for tjenesteområdene fastsettes i samsvar med budsjettdokumentet.
18. Driftstilskudd til Ringerike kirkelige fellesråd for 2026 settes til 26 000 000 kroner. Investeringsstilskudd settes til maksimalt 8 500 000 kroner inkludert 3,5 millioner kroner i ubrukte midler fra 2025.
19. Ordførers godtgjørelse settes til 100 prosent av stortingsrepresentanters godtgjørelse. Varaordførers godtgjørelse settes til 76,5 prosent av ordførers godtgjørelse multiplisert med vedtatt stillingsstørrelse. Øvrige folkevalgte godtgjørelse følger kommunens godtgjøringsreglement.

Arbeiderpartiets forslag følger saken:

Arbeiderpartiets innledende prioriteringer og tanker til årsbudsjett 2026 og HP26-29:

- Fortsette arbeidet med heltidskultur.
- Tett samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene om arbeid med tillitsreform og reduisering av sykefravær.
- Kommunen må bruke ansettelser, lærlingplasser over 5 år, medhjelperfunksjon via Menova og arbeidspraksis som arbeidsinkludering for å ta tak i folk som står i fare for å havne utenfor.
- Få på plass pilotprosjekter med økt grunnbemanning i et ledd av å redusere sykefravær.
- Vi må over tid flytte penger fra utdanning- og familie til helse- og omsorg i tråd med demografiendringene
- Følge opp vedtak om å ta inn læringer (2,5 læring per 1000 innbygger) med fokus på å øke spesielt innen helsefagene.
- Vi skal fullføre byggingen av Brannstasjonen og Vesterntunet for å styrke vår egenberedskap og eldreomsorg i egen regi i Ringerike kommune frem mot 2030.

- Prioritere å følge opp en god drifta i sektorene.

Kommunedirektørens innstilling:

- Formannskapet sender forslag til årsbudsjett 2026 inkludert prisliste for kommunale tjenester og Handlingsplan (HP) 2026-2029 på høring. Høringsfristen settes til 13.11.2025.
- Kommunen har utfordringer med høy lånegjeld og finanskostnader. Kommunedirektøren anbefaler at det innføres et nytt finansielt måltall som også ivaretar et krav til egenkapital ved investeringer (gjelder ikke selvkostområdene). Måltallet settes til 35 prosent hvor mva-kompensasjon vil være en del av dette.
- Forslag til vedtakspunkter i kommunedirektørens forslag legges til grunn:
 1. Fremlagte forslag til HP 2026-2029 for Ringerike kommune godkjennes, med de føringer og premisser som fremgår av dokumentet.
 2. Driftsbudsjettet for 2026 vedtas i samsvar med kommunedirektørens forslag i skjema etter forskriftens §5-4 første ledd - bevilgningsoversikt drift, med de endringer som følger av kommunestyrets vedtak.
 3. Nettobevilgninger til tjenesteområdene vedtas i samsvar med kommunedirektørens forslag etter forskriftens §5-4 annet ledd, bevilgningsoversikt drift pr budsjettområde med de endringer som følger av kommunestyrets vedtak.
 4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele budsjetttrammene ned til den enkelte sektor i henhold til den administrative lederstruktur.
 5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele lønnsvekst og pensjonsjusteringer, når disse blir kjent, på de enkelte tjenesteområdene i henhold til sentral avsetning.
 6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjøre administrative budsjettjusteringer ved organisasjonsendringer på tvers av rammeområdene dersom disse ikke har resultatmessig konsekvens.
 7. Kommunedirektøren gis i medhold av Kommuneleien § 13-1, 7 ledd fullmakt til å inndra og omdisponere stillinger som et ledd i gjennomføring av vedtatte økonomiske rammer.
 8. Det avsettes netto 35,4 millioner kroner til disposisjonsfond i 2026.
 9. Investeringsbudsjettet for 2026 vedtas i samsvar med de tiltak og den finansiering som fremgår kapittel for investeringsbudsjettet, jf. skjema etter forskriftens §5-5 - Bevilgningsoversikter investering, med de endringer som følger av politisk vedtak.
 10. Ringerike kommune tar opp inntil 229 636 000 kroner i lån til finansiering av de investeringsprosjekter som det vedtatte budsjett forutsetter gjennomført i 2026, jf. kommunelovens § 14-15 første ledd og kirkelovens § 15 sjette ledd. Avdragstid vurderes på bakgrunn av kommunestyrets vedtak vedrørende avdrag på lån, dog slik at krav om minimumsavdrag oppfylles. Kommunedirektøren gis fullmakt til å velge finansieringskilde og akseptere øvrige lånevilkår. Kommunedirektøren gis anledning til å refinansiere alle lån i låneporteføljen til Ringerike kommune som krever det i budsjettåret 2026, og står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån en finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.
 11. Ringerike kommune tar opp lån til videre utlån i Husbanken (startlån) inntil 80 millioner kroner, jf. kommunelovens § 14-17. Kommunedirektøren gis fullmakt til å akseptere øvrige lånevilkår.
 12. Skatt på inntekt og formue for 2026 fastsettes etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.
 13. Det kreves inn eiendomsskatt. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal det skrives ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen.
 - a. Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer settes til 3,7 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for bolig- og

- fritidseiendommer settes til 2,4 promille med et bunnfradrag på 400 000 kroner.
- b. Eiendomsskatten betales i tre terminer.
 - c. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benyttes kommunens eiendomsskattevedtekter.
 - d. Nye boliger fritas for eiendomsskatt i 2 år
14. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut i fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer.
 15. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for 2026 vedtas i tråd med "Prisliste kommunale tjenester".
 16. Nye gebyrer, avgifter og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1. januar 2026 dersom ikke annet er fastsatt.
 17. Mål og resultatkrav for tjenesteområdene fastsettes i samsvar med budsjettokumentet.
 18. Driftstilskudd til Ringerike kirkelige fellesråd for 2026 settes til 26 000 000 kroner. Investeringsstilskudd settes til maksimalt 8 500 000 kroner inkludert 3,5 millioner kroner i ubrukte midler fra 2025.
 19. Ordførers godtgjørelse settes til 100 prosent av stortingsrepresentanters godtgjørelse. Varaordførers godtgjørelse settes til 76,5 prosent av ordførers godtgjørelse multiplisert med vedtatt stillingsstørrelse. Øvrige folkevalgte godtgjørelse følger kommunens godtgjøringsreglement.

Sammendrag:

Kommunedirektørens fullstendige forslag til årsbudsjett 2026 og HP 2026-2029 distribueres kun digitalt og finnes på denne linken: Kommunedirektørens forslag budsjett 2026 og HP 2026-2029 (https://pub.framsikt.net/2026/ringerike/bm-2026-kommunedirektorens_forslag_hp_2026-2029)

Prisliste for kommunal tjenester er i år skilt ut som eget dokument og denne finnes på denne linken: Prisliste kommunale tjenester 2026 (https://pub.framsikt.net/2026/ringerike/bm-2026-prisliste_kommunale_tjenester#/generic/summary/feesmanagemant)

Du finner også forslaget på kommunens hjemmesider (www.ringerike.kommune.no)

Formannskapet 28.10.2025

Behandling:

Arbeiderpartiets innledende betraktninger til årsbudsjett 2026 og HP 26-29 , foreslått av Håkon Kvissel Ohren, Arbeiderpartiet

Vi ønsker at følgene skal legges ved og ut på høring:

Arbeiderpartiets innledende prioriteringer og tanker til årsbudsjett 2026 og HP26-29:

- Fortsette arbeidet med heltidskultur.
- Tett samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene om arbeid med tillitsreform og redusering av sykefravær.
- Kommunen må bruke ansettelser, lærlingplasser over 5 år, medhjelperfunksjon via Menova og arbeidspraksis som arbeidsinkludering for å ta tak i folk som står i fare for å havne utenfor.
- Få på plass pilotprosjekter med økt grunnbemanning i et ledd av å redusere sykefravær.
- Vi må over tid flytte penger fra utdanning- og familie til helse- og omsorg i tråd med demografiendringene

- Følge opp vedtak om å ta inn læringer (2,5 læring per 1000 innbygger) med fokus på å øke spesielt innen helsefagene.
- Vi skal fullføre byggingen av Brannstasjonen og Vesterntunet for å styrke vår egenberedskap og eldreomsorg i egen regi i Ringerike kommune frem mot 2030.
- Prioritere å følge opp en god drifta i sektorene.

Ordfører foreslo voteringsrekkefølge som ble enstemmig vedtatt.

Avstemming:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Ohrens (Ap) forslag ble enstemmig vedtatt følger saken.

FS - 79/25 Vedtak:

- Formannskapet sender forslag til årsbudsjett 2026 inkludert prislister for kommunale tjenester og Handlingsplan (HP) 2026-2029 på høring. Høringsfristen settes til 13.11.2025.
- Kommunen har utfordringer med høy lånegjeld og finanskostnader. Kommunedirektøren anbefaler at det innføres et nytt finansielt måltall som også ivaretar et krav til egenkapital ved investeringer (gjelder ikke selvkostområdene). Måltallet settes til 35 prosent hvor mva-kompensasjon vil være en del av dette.
- Forslag til vedtakspunkter i kommunedirektørens forslag legges til grunn:
 1. Fremlagte forslag til HP 2026-2029 for Ringerike kommune godkjennes, med de føringer og premisser som fremgår av dokumentet.
 2. Driftsbudsjettet for 2026 vedtas i samsvar med kommunedirektørens forslag i skjema etter forskriftens §5-4 første ledd - bevilgningsoversikt drift, med de endringer som følger av kommunestyrets vedtak.
 3. Nettobevilgninger til tjenesteområdene vedtas i samsvar med kommunedirektørens forslag etter forskriftens §5-4 annet ledd, bevilgningsoversikt drift pr budsjettområde med de endringer som følger av kommunestyrets vedtak.
 4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele budsjetttrammene ned til den enkelte sektor i henhold til den administrative lederstruktur.
 5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele lønnsvekst og pensjonsjusteringer, når disse blir kjent, på de enkelte tjenesteområdene i henhold til sentral avsetning.
 6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjøre administrative budsjettjusteringer ved organisasjonsendringer på tvers av rammeområdene dersom disse ikke har resultatmessig konsekvens.
 7. Kommunedirektøren gis i medhold av KommuneLO § 13-1, 7 ledd fullmakt til å inndra og omdisponere stillinger som et ledd i gjennomføring av vedtatte økonomiske rammer.
 8. Det avsettes netto 35,4 millioner kroner til disposisjonsfond i 2026.
 9. Investeringsbudsjettet for 2026 vedtas i samsvar med de tiltak og den finansiering som fremgår kapittel for investeringsbudsjettet, jf. skjema etter forskriftens §5-5 - Bevilgningsoversikter investering, med de endringer som følger av politisk vedtak.
 10. Ringerike kommune tar opp inntil 229 636 000 kroner i lån til finansiering av de investeringsprosjekter som det vedtatte budsjett forutsetter gjennomført i 2026, jf. kommunelovens § 14-15 første ledd og kirkelovens § 15 sjette ledd. Avdragstid vurderes på bakgrunn av kommunestyrets vedtak vedrørende avdrag på lån, dog slik at krav om minimumsavdrag oppfylles. Kommunedirektøren gis fullmakt til å velge finansieringskilde og akseptere øvrige lånevilkår. Kommunedirektøren gis anledning til å refinansiere alle lån i låneporteføljen til Ringerike kommune som krever det i

- budsjettåret 2026, og står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån en finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.
11. Ringerike kommune tar opp lån til videre utlån i Husbanken (startlån) inntil 80 millioner kroner, jf. kommunelovens § 14-17. Kommunedirektøren gis fullmakt til å akseptere øvrige lånevilkår.
 12. Skatt på inntekt og formue for 2026 fastsettes etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.
 13. Det kreves inn eiendomsskatt. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal det skrives ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen.
 - a. Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer settes til 3,7 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for bolig- og fritidseiendommer settes til 2,4 promille med et bunnfradrag på 400 000 kroner.
 - b. Eiendomsskatten betales i tre terminer.
 - c. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benyttes kommunens eiendomsskattevedtekter.
 - d. Nye boliger fritas for eiendomsskatt i 2 år
 14. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut i fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer.
 15. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for 2026 vedtas i tråd med "Prisliste kommunale tjenester".
 16. Nye gebyrer, avgifter og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1. januar 2026 dersom ikke annet er fastsatt.
 17. Mål og resultatkrav for tjenesteområdene fastsettes i samsvar med budsjettdokumentet.
 18. Driftstilskudd til Ringerike kirkelige fellesråd for 2026 settes til 26 000 000 kroner. Investeringsstilskudd settes til maksimalt 8 500 000 kroner inkludert 3,5 millioner kroner i ubrukte midler fra 2025.
 19. Ordførers godtgjørelse settes til 100 prosent av stortingsrepresentanters godtgjørelse. Varaordførers godtgjørelse settes til 76,5 prosent av ordførers godtgjørelse multiplisert med vedtatt stillingsstørrelse. Øvrige folkevalgte godtgjørelse følger kommunens godtgjøringsreglement.

Arbeiderpartiets forslag følger saken:

Arbeiderpartiets innledende prioriteringer og tanker til årsbudsjett 2026 og HP26-29:

- Fortsette arbeidet med heltidskultur.
- Tett samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene om arbeid med tillitsreform og reduisering av sykefravær.
- Kommunen må bruke ansettelser, lærlingplasser over 5 år, medhjelperfunksjon via Menova og arbeidspraksis som arbeidsinkludering for å ta tak i folk som står i fare for å havne utenfor.
- Få på plass pilotprosjekter med økt grunnbemanning i et ledd av å redusere sykefravær.
- Vi må over tid flytte penger fra utdanning- og familie til helse- og omsorg i tråd med demografiendringene
- Følge opp vedtak om å ta inn læringer (2,5 læring per 1000 innbygger) med fokus på å øke spesielt innen helsefagene.
- Vi skal fullføre byggingen av Brannstasjonen og Vesterntunet for å styrke vår egenberedskap og eldreomsorg i egen regi i Ringerike kommune frem mot 2030.
- Prioritere å følge opp en god drifta i sektorene.

Innledning/Bakgrunn:

Kommunestyret skal en gang i året vedta budsjett for kommende driftsår. Budsjettet er bindende for organisasjonens arbeid i budsjettåret. Det skal også vedtas en handlingsplan som skal omfatte neste fireårsperiode. Handlingsplanen skal synliggjøre økonomiske konsekvenser de etterfølgende år av tiltak i årsbudsjettet og gi uttrykk for kommunens mål og strategier basert på kommuneplanens langsiktige deler.

Kommunedirektøren har ansvar for å fremme forslag til årsbudsjett og handlingsplan. Formannskapet har ansvar for å innstille til kommunestyret. Innstillingen skal legges ut til alminnelig ettersyn tidsnok til at allmennheten får anledning til reelt å vurdere de fremsatte forslag og senest 14 dager før innstillingen behandles av kommunestyret. Kravet om alminnelig ettersyn gjelder likevel ikke ved innstilling som gjelder endringer i årsbudsjettet eller økonomiplanen. Det er kommunestyret selv som vedtar årsbudsjett og handlingsplan, og vedtaket skal fattes innen utgangen av året før det aktuelle budsjettåret.

AMU (arbeidsmiljøutvalget) hadde budsjett på sin sakliste i juni 2024, og deres forslag om satsingsområder vedlegges saken.

Beskrivelse av saken:

Grunnlaget for kommunedirektørens arbeid med budsjett og handlingsplan er gjeldende kommuneplan, sist vedtatte handlingsplan 2025-2028, kommunestyrets ulike vedtak, informasjon fra formannskapets strategikonferanse, tertialrapporter gjennom året og sentrale føringer fra statsbudsjettet. Kommunedirektøren presenterte sitt forslag for formannskapet i møte 21.10.2025. Det foreslås endringer i kommunens prisliste for kommunale tjenester. Prislisten vedtas som en del av budsjett 2026. Formannskapet legger budsjettsaken ut til høring med eventuelle kommentarer og endringsforslag i sitt møte 28. oktober. Endelig behandling i formannskapet blir 25. november med innstilling til kommunestyret. Kommunestyret behandler sak om budsjett 2026 og Handlingsplan 2026-2029 i sitt møte 11. desember.

En av kommunens hovedutfordringer er høy lånegjeld, og at en for stor del av kommunes midler benyttes til å betjene finansielle kostnader og avdrag. For å redusere dette vil kommunedirektøren derfor anbefale at det vedtas et finansielt måltall som bidrar til å begrense låneopptak fremover. Konkret foreslås det at kommunen bidrar med en egenkapitalandel på 35 prosent ved fremtidige investeringer som påvirker kommunens driftsbudsjett (selvkostområdene holdes utenfor). Merverdiavgiftskompensasjon vil stå for nesten 20 prosent av dette, og resten må dekkes av overføringer fra driftsregnskapet, salg av eiendom/ anleggsmidler eller fra ubundet investeringsfond.

Juridiske forhold:

Kommunelovens §§ 14-1 og 14-2 som beskriver kommunestyrets plikter i forbindelse med økonomiplaner og økonomisk risikostyring.

Økonomiske forhold:

Balanse i økonomien er en viktig forutsetning for et godt tjenestetilbud over tid. Det bør også være en målsetting om å bygge opp fondsreserver for å møte fremtidige behov og variasjoner i driften, samt bygge opp egenkapital til investeringer. Årsbudsjettet er en bindende økonomisk plan for hele kommunens tjenesteleveranse. Skjer det endringer i løpet av budsjettåret som får betydning for årets inntekter eller utgifter skal det foretas nødvendige endringer i budsjettet. Endringer som påvirker de økonomiske rammene i sektorene eller de sentrale budsjettpostene skal vedtas av kommunestyret.

Kommunens budsjett for 2026 og økonomiske plan for 2027-2029 legger til grunn en vekst i inntektene fra staten som vil dekke demografiutgifter i årene som kommer. Dette vil komme i tillegg til den kommunale deflatoren som hvert år skal dekke pris- og lønnsvekst og endringer

i pensjonskostnadene. Inntektene og utgiftene i handlingsplanperioden er justert for demografiutgifter, men ikke deflator i årene 2027-2029.

Kommunen får i 2026 en god realvekst i de frie inntektene som består av skatt og rammetilskudd på 4,8 prosent som ligger over kommunal deflater på 3,5 prosent. Økningen er imidlertid ikke tilstrekkelig til at kommunen kan opprettholde driftsnivået fra 2025 og samtidig ivareta målet om et netto driftsresultat på 1,5 prosent av brutto driftsinntekter. Det er derfor lagt inn forventning om effektivisering og ressursreduksjoner i driftssektorene også i 2026, i tillegg til å legge netto driftsresultat på 1,2 prosent som er litt lavere enn målet på 1,5 prosent.

Forholdet til kommuneplanens samfunnsdel:

Kommuneplanens samfunnsdel er med i grunnlaget for utarbeidelse av budsjett og handlingsplan. Budsjett og handlingsplan skal fordele ressurser og definere tiltak og strategier slik at hovedmålene i samfunnsdelen oppnås på sikt.

Kommunedirektørens vurdering:

Ringerike kommune er et godt sted å bo og leve.

Hvordan vi lever livene våre, hvor vi bor i kommunen, kulturen og identiteten, er med på å gjøre Ringerike til et attraktivt og godt sted å bo. Vi har god grunn til å være stolte av kommunen vår. Kommunen leverer gode tjenester til innbyggerne, og vi oppleves som attraktive både for næringslivet og besøkende. Dette er resultatet av et bredt og godt samarbeid mellom administrasjon, politikere, innbyggere, brukere og næringsliv – et samarbeid vi skal ta vare på og videreutvikle. Samtidig står Ringerike kommune, på lik linje med alle andre kommuner overfor store utfordringer. Det vil bli utfordrende å levere de tjenestene som forventes fra innbyggerne med de ressursene vi har til rådighet. Det blir flere som trenger tjenester, og færre som kan bidra til å levere disse. Det gjør at vi er nødt til å tenke annerledes i tiden fremover, for å sikre bærekraftige og gode tjenester til alle fremover.

Endringer i demografi, teknologi, klima og økonomi stiller nye krav til hvordan kommunen organiserer tjenestene, forvalter ressursene og involverer innbyggere. For å møte disse utfordringene på en god, helhetlig og fremtidsrettet måte, er det behov for en felles virkelighetsforståelse med utgangspunkt i et solid kunnskapsgrunnlag. Budsjettdokumentet gir innsikt i sentrale utviklingstrekk, behov og muligheter. Det danner også grunnlaget for utviklingen av fremtidens Ringerike.

Kommunedirektøren ønsker at budsjettdokumentet skal bidra til felles forståelse, et solid beslutningsgrunnlag og en tydelig prioritering for det videre arbeidet med utviklingen av kommunen. I likhet med resten av landets kommuner vil også Ringerike møte flere sentrale utfordringer.

- Demografiendringene medfører økt behov for helse- og omsorgstjenester, samtidig som det blir færre i yrkesaktiv alder
- Mangel på arbeidskraft, særlig innen helse og omsorg, vil bli en betydelig utfordring
- Kommuneøkonomien er stram, og det er behov for å effektivisere tjenestene og finne nye måter å drive velferd på
- Utenforskap og andre utfordringer i samfunnet øker, og det er behov for å styrke innsatsen for å inkludere alle innbyggere i samfunnet
- Det er behov for å endre innsatsen for i større grad å gjøre innbyggerne til aktive deltagere i utviklingen og ikke bare mottagere av tjenester
- Det er et økende spenn mellom nasjonale føringer og de lokale forventningene

For å utvikle et bærekraftig lokalsamfunn, må vi bevege oss videre fra en tradisjonell kommune som primært er en leverandør av tjenester, og over til en ny kommune som aktivt tilrettelegger for samarbeid, innbyggernes egen mestring og deltakelse.

For møte de utfordringene som nå kommer, er jeg og min ledergruppe av den oppfatning at kommune må omstilles for å kunne ivareta kommunens oppgaver fremover. Det budsjettet

og den handlingsplanen som nå legges frem tar derfor høyde for en omstillingsperiode de neste fire årene. Vi mener at dette vil være en klok måte å håndtere det utfordringsbildet vi står ovenfor.

Budsjettet som nå legges frem for politisk behandling er et stramt, nøkternt og realistisk budsjett, men gir samtidig rom for den aktivitetsøkningen vi står ovenfor i kommende periode. Budsjettet bygger opp under det omstillingsbehovet som er skissert, slik at vi er godt rustet til å håndtere fremtidens utfordringer. Budsjettbehandling er alltid krevende. Det å balansere ønskene innenfor de rammene som foreligger, vil alltid måtte medføre prioriteringer som kan oppleves som vanskelige. Likevel mener jeg at det budsjettet som nå legges frem er et godt utgangspunkt for politisk behandling og drøfting, og jeg vil derfor ønske det politiske Ringerike lykke til med viktige og krevende valg.

Rune Hallingstad

kommunedirektør

Vedlegg:

Innspill til budsjett og handlingsplan 2026-2029 AMU sin innstilling